

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Voie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

O mare biruință

Chestiunea romană s'a soluționat printr'un acord între Vatican și Quirinal

Lunia trecută, în 11 Ianuarie c. prezina aniversării încoronării sf. Părinte, s'a semnat la Roma din partea reprezentanților Sf. Scaun și ai guvernului italian un acord, prin care se soluționează definitiv așa-numita „chestiune romană“.

Dela ocuparea Romei papale din partea trupelor regelui Victor Emanuil, întâmplată la 20 Septembrie 1870, Papa Pius al IX-lea și toți cari l-au urmat în scaunul sf. Petru, au fost — cum se știe — în cele mai încordate raporturi cu puterea lumescă a Italiei. Anatema papală ce s'a aruncat prin enciclica dela 1 Noembrie același an asupra tuturor cari au avut ceva parte în răpirea Statului papal și protestul solemn împotriva legii de garanții adusă în Maiu 1871, ale cărei avantajii (între cari și suma anuală de 3.225.000 lire) au fost mereu și consecvent refuzate, au ridicat între Sf. Scaun și guvernele italiene cari s'au perândat de atunci încoace o atmosferă de permanentă ostilitate, care a creat chestiunea romană și care a făcut din următorii sf. Petru prizonieri de bună voie ai Vaticanului.

Azi conflictul este înlăturat. Rezistența cuminte și impunătoare a Scaunului papal, care a știut să ridice ideea suveranității papale la o înălțime, cum poate n'ar fi ajuns niciodată în condițiile de viață de până atunci, a sfârșit prin a face din actualul guvern Mussolini un mijloc de soluționare cinstită a raporturilor de bună vecinătate și chiar de prietinie între noul Stat papal și Italia.

Amănuntele acordului încheiat nu le cunoaștem încă cu destulă precizie, fiindcă ediția specială a ziarului „L'Osservatore Romano“ de Marți nu ne-a parvenit până în momentul când scriem aceste șire. Știm însă din alte gazete, că e vorba de recunoașterea deplinei suveranități a Papei, învoindu-i-se și anumit teritoriu, o mică porțiune a Romei, așa numita „Citta Vaticana“, asupra căreia va avea toate drepturile celei mui depline și mai reale suveranități. Vaticanul va avea stațiune proprie de cale ferată, linii telegrafice și telefonice directe, precum și trafic poștal cu totul independent. Între angajamentele pe cari le ia Italia este și obligamentul de a da Sfântului Scaun o despăgubire de două miliarde lire, precum și acela de a împiedeca în Roma orice acțiune, care ar fi în contradicție cu caracterul sfânt al acestui oraș, ca sediu al Papei și centru al lumii catolice.

Noul aranjament dintre Vatican și Quirinal este neapărat un eveniment de importanță mondială, ale cărui urmări nici nu se pot sesiza momentan în toată mărimea lor. Este însă mai presus de orice îndoială, că prin el biserica Domnului a raportat o mare biruință, care va avea repercusiuni grandioase asupra viitorului catolicismului.

Alături de întregă biserica ne bucurăm și noi din tot sufletul de această biruință a Sf. Scaun, care va face ca noul anul jubilar 1921, care pune capăt unei robii de 58 ani, să fie înscris cu litere de aur în istoria bisericii Domnului.

In chestia pensiilor

Incă o propunere în legătură cu proiectul pentru ajutorarea momentană a văduvelor și orfanilor preoți*)

(x) Citind cuvântul părințesc al Înalt Preasfinției Sale pâr. episcop diecezan, apărut în „Curierul Creștin“ Nr. 20—1928 mi-s'a umplut inima de bucurie, văzând că chestiunea aceasta atât de ardentă formează preocuparea neadormită a Înaltului nostru cor bisericesc.

Nu voi descrie aici soarta detestabilă, în care se găesc văduvele și orfanii de preot, fiindcă o cunoaștem cu toții. Gândul meu e ca, bazat pe cuvintele pomenitei circulare, care cere ca preoțimea să-și exprime părerea cu privire la proiectul menționat, să fac o nouă propunere, care ar putea întruni, credem, voturile tuturor, scoțând la liman această chestiune care nu-i iertat să se innee. Prin publicarea ei satisfac totodată și dorința confrăților din tractul meu, cari primind-o în unanimitate m'au rugat s'o împărtășesc cât mai multor confrăți.

Ocupându-mă și eu de proiectul referitor la această chestiune, m'am cugetat cum s'ar putea găsi un expedient, ca — față de proiectul oficial, care realizează ce-i drept ajutoare anuale frumoase, dar numai ajutoare, întru acoperirea cărora se consuma toată contribuția grea făcută de noi preoții și care contribuie durează toată viața —, să întrunească următoarele trei condițiuni:

1. Pe lângă ajutorare să se formeze și un capital, care să fie o garanță solidă pentru viitor.
2. Contribuirea să fie mai mică.
3. Durata contribuțiilor noastre să nu fie nelimitată.

Dacă s'ar putea realiza aceste trei condițiuni, atunci octogenarul care din mila Domnului a avut 50 ani de serviciu, în care interval având o parohie mijlocie — să zicem de clasa a treia —, va fi solvit suma frumoasă de 510.000 Lei, mai liniștit s'ar muta la cele vecinice, văzând că banii plățiți de el cu multă trudă, nu s'au consumat toți, ci din ei s'a format și o rezervă frumoasă pentru viitor, o

*) Graba deosebită ce se puse mai în toamnă pentru ajutorarea momentană a situației cu adevărat insuportabile a văduvelor și orfanilor de preoți, nu se mai arată în nici o direcție. Sinoadele protopopești de toamnă și-au spus, pe cât știm, de mult cuvântul și ajunsă în fața Consistoarelor noastre, chestiunea a început, se pare, să doarmă deabinele, potolindu-se deodată, ca printr'un cuvânt de ordine, și ieremiadele celor interesați. Să fi încetat mizeria atât de deplinsă înainte a acestora? Ori doar părerile sinodale ale preoților sunt atât de variate, încât este imposibil a găsi firul Ariadnei în acest labirint, datorit — după părerea noastră —, cel puțin în arhidieceză, și felului cum s'a pus chestiunea! Oricum ar fi, credem că ea ar trebui reluată. De aceea publicăm cu plăcere această nouă propunere a unui preot al eparhiei gherlane, care se ocupă de chestie cu referire specială la proiectul Ordinariatului său. N. R.

etățuie unde s'ar putea refugia bietele văduve și odrazolele lor în vremuri de restriște, cari — ferească bunul Dumnezeu — pot să obvină în cursul vremilor. De altă parte cotizațiile fiind reduse, s'ar face un serviciu real bieților preoți cu familie, cari de multeori nu știu de unde să se mai împrumute, ca să facă destul atâtor lipsuri ale vieții. În ce privește apoi partea din urmă, țin să observ, că firea omului așa este făcută, încât mai bucuros trudește din greu, dacă știe că greul odată se va curma și că el pe urma muncii depuse se va putea bucura de rodirile ei, decât în cazul când știe, că sarcina cutare n'o va lua de pe umerii lui decât moartea.

În urma acestora — bazat pe motivele înșirate mai jos — fac următoarea propunere: Chestiunea penzionării, respective ajutorării văduvelor și orfanilor să se rezolve nu numai prin ajutoare anuale, ci așa, ca pe lângă ajutoare să se creeze și un fond. Aceasta s'ar putea realiza instituindu-se în centrul diecezei o bancă, ori mai bine zis o societate după modelul „Societății familiilor preoților decedați“ din Șimleul-Silvaniei, în care să fie obligat a intra fiecare preot diecezan.

Actuala societate din Șimleul-Silvaniei s'a născut — după cum se știe — din inițiativa câtorva preoți din jurul Șimleului, cari având la inimă soarta familiilor preoțești rămase fără susținător, au început a-se ocupa de rezolvirea acestei probleme pe cale particulară. Munca depusă de ei o cunoaștem și știm cât a fost de grea, având a se lupta cu greutatea începutului, dublată de indifereța multora. Cu toate acestea, ideea s'a înfăptuit și din ea s'a format societatea actuală, care numai laudă aduce întemeietorilor și conducătorilor ei.

Adevărat, că societatea, în felul cum se prezintă azi, după 3 ani de existență, având membri puțini, parcă nu oferă destulă garanță că ar putea satisface pretensiunile unei întregi eparhii. Scriitorul acestor șire găsește însă în această formă de organizare pe lângă partea juridică — inomis necesară — și un avantaj economic, în baza căruia trebuie să tindem într'acolo ca un minim de cheltuieli să ne asigure un maxim de beneficiu. Pentru ilustrare amintesc ajutorarea momentană pentru cazul de moarte, prevăzută în noile statute. În baza acestor statute fiecare membru este obligat a solvi, la moartea oricărui societar, câte 500 Lei în favorul celor rămași, și aceasta în decurs de 8 zile dela data decesului, ceace nefăcând plătește societatea în contul lui. Și aceasta asigură familiei societarului mort — care poate să fi plătit aceste taxe abia de câteva ori — o sumă de 100—150 mii Lei, spese

de înmormântare etc. Și doamne ce bine prind acești bani, atunci când casa-i plină de jale și bani nu sunt. O scutesc pe biata văduvă de alergări și umiliri, uneori din cele mai puțin onorabile.

Bazându-mă pe forma ei statutară și procentuația din „Curierul“ de care ne ocupăm, pot să arăt că o societate generală diecezană, în care ar fi membri toți preoții eparhiei, în decurs de 12 ani — în care interval așa zis de jertfa s'ar acorda numai ajutoare mai mici —, s'ar putea ajunge ca în anul al 13-lea să se împartă văduvelor și orfanilor din dieceză suma frumoasă de **4.634.250 Lei** și afară de acest ajutor ar mai avea și un capital de **46.342.500 Lei**, asigurând pentru viitor, fără altă contribuție, statornic acest ajutor.

Aceasta în condițiile următoare:

1. Fiecare preot să solvească în primii 12 ani câte 4.000 Lei.

2. Parohiile să contribuie, tot timp de 12 ani, cu sumele indicate în „Curier“.

3. Bani aflători azi în posesiunea Ven. Ordinariat (rețineri de 10 0/0, diferite fonduri) să treacă la societate.

Trecând la cifre reale, proiectul acesta prezintă următoarele date, cari vorbesc dela sine:

1. În primul an am avea din reținerile de 100/0 de până acum, suma de 4.100.000 Lei, căreia adăugându-se: Lei 242.500 (fondul de până acum, plus contribuțiile gremiului și protopopilor), Lei 2.000.000 (partea preoților, câte 4000 după 500 preoți), Lei 1.500.000 (partea dela parohii) și Lei 434.250, interesele după primele două sume, ajungem la capăt de an la suma de Lei 8.276.750. Interesele de 434.250 se pot împărți la văduve și orfani, rămânând pentru începutul noului an suma de Lei 7.842.500.

2. La această sumă se adaug în anul al doilea cele 3 1/2 milioane (dela preoți și parohii), apoi interesele de 784.250 după suma dela început, atingând la capătul anului suma de Lei 12.126.750. Împărțind și aici interesele, trece pe anul al treilea un capital de Lei 11.342.500.

3. Cu aceeași operație, care se continuă și în toți anii următori, în anul al treilea se adaug sumei inițiale Lei 3 1/2 milioane (dela preoți și parohii), plus interesele de 1.134.250, dând la sfârșit un capital de Lei 15.976.750. Scăzând interesele, drept ajutoare, rămâne un capital de 14.842.500 Lei.

4. Cu sumele obișnuite dela preoți și parohii și cu interesele, cari se urcă acum la 1.484.250, anul al

patrulea are un capital de Lei 19.826.750, trecând — după scăderea ajutorului (interesele) — pe anul următor Lei 18.342.500.

5. Interesele acestei sume, și deci ajutorul de împărțit, sunt în anul al cincilea Lei 1.834.250, după scăderea căroră rămâne la sfârșit de an suma de 21.842.500 Lei.

6. Anul al șaselea, augmentat la fel cu cei de mai înainte, are ca interese Lei 2.184.250, după scăderea căroră trece pe anul următor suma de 25.342.500 Lei.

7. Continuând tot astfel, în anul al șeptelea interesele sunt 2.534.250, iar fondul dela sfârșit de an se cifrează cu 28.842.500 Lei.

8. La sfârșitul anului al optulea fondul prezintă, după scăderea interceselor de 2.884.250, o sumă de 32.342.500 Lei.

9. În anul al nouălea interesele sunt 3.234.250, iar suma dela sfârșit de an 35.842.500 Lei.

10. Această sumă se ridică în anul al zecelea la 39.342.500, oferind văduvelor un ajutor (interese) de 3.584.250 Lei.

11. În anul al unsprezecelea interesele sunt de Lei 3.934.250, iar pe anul următor trece suma de 42.842.500 Lei.

12. Anul al doisprezecelea, ultimul în care vechii societari și parohiile mai varsă contribuțiile de 3 1/2 milioane, dă un ajutor 4.284.250 Lei, încheind cu un fond de 46.342.500 Lei.

13. Suma aceasta în anul al treisprezecelea, și următorii, poate veni chiar și fără orice alte contribuții — în ajutorul văduvelor și orfanilor noștri cu suma frumoasă de 4.634.250 Lei.

Capitalul de 46.342.500 Lei rămas pe anul al 13-lea își va produce interesele regulat, ba se va mări prin contribuțiile membrilor noi, apoi din diferite ajutoare primite eventual dela stat, ori particulari. După 12 ani, întrucât s'a realizat capitalul de mai sus, toate plățile s'ar curma rămânând numai cele ale membrilor noi.

Sub punctul 2 am menționat la condiții că parohiile să contribuie cu sumele respective. Pentru susținerea acestei păreri am mai multe argumente. Citez însă numai o parte din decisiile congresului vicarial din Șimleul-Silvaniei, care exprimă părerea tuturor preoților prezenți și care între altele zice: „Contribuirea parohiilor își are explicarea în serviciul preotului, care se îngrijește și de sporirea bunurilor materiale ale parohienilor săi“. Dar chiar și în cazul, că dela parohii nu s'ar putea încasa în întregime suma respectivă plățind ele eventual numai 2 ori 3 părți din ea, având să supoarte restul preotul, suma tot se încasează. Cred însă,

că și parohiile vor putea suporta această greutate, luându-se în considerare, că nu durează decât cei 12 ani amintiți mai sus.

Mai țin să observ în fine, că eventualele neajunsuri ale statutelor societății din Șimleu s. p. că nu se prevede deficiența, ori că sunt membri și din alte dieceze, se pot aranja ușor și prin urmare nu pot forma nici un obstacol. Toate aceste s'ar ține în evidența la prelucrarea noilor statute.

Am sulevat această idee și ca încheiere zic: Să nu așteptăm noi regularea fondului de pensiiune din partea Statului ci să ni-o facem singuri. Ce vom fi făcut, avem, și orice aranjament nou s'ar propune sau introduce cu timpul, lucrul nostru nu va putea fi nesocotit și contribuțiile făcute nu vor rămânea nici de cum fără dobânda cuvenită.

O nouă complicație în chestia Paștilor ortodoxe. După hotărîrea cunoscută dela 24 Ianuarie c. când data Paștilor din acest an 1929 s'a fixat definitiv pe ziua de 31 Martie, și când s'a spus răspicat, că „oricine din tagma preotească se va abate dela decizia de mai sus și nu va respecta înalta hotărîre sinodală... va fi aspru pedepsit“, toată lumea credea, că Sf. Sinod va reuși să pună capăt acestei chestiuni odioase.

Iată însă, că această credință a fost de scurtă durată. S'a dovedit anume, că mitropolitul Gurie dela Chișinău, împreună cu ceilalți doi arhiepiscopii basarabeni, au aderat la hotărîrea de mai sus numai pe lângă condiția de a se permite Basarabenilor să facă excepție, prăznuind Paștile odată cu Țarigradul și cu Moscova, la 5 Maiu. Și fiindcă pastorală dată în cauză nu amintea acest lucru, chiriarii Basarabiei refuzau să recunoască valoarea semnăturilor date. Astfel s'a ajuns — spre marea surprindere a tuturor —, că într'o nouă ședință a Sf. Sinod, ținută tot sub prezidiul patriarhului-regent, s'a hotărît, că „acolo, unde credincioșii vor cere să se îngăduie oficierea de servicii divine pentru prăznuirea Paștilor la data de 5 Maiu, să nu se facă nici o împotrivire, nici din partea clerului, nici din partea autorităților“.

Gvernul desinteresându-se — cum era și firesc — de această chestiune, a rămas ca

□ □ Foia „Unirea“ □ □

Un cuvânt de autoritate

DI N. Iorga intervine la Camera în chestia pleselor imorale dela Teatrul Național

În ședința dela 7 Februarie c. a Camerei deputaților dl N. Iorga a intervenit cu autoritatea sa în favoarea atitudinii luate de ministerul instrucției în chestia cunoscută a repertoriului Teatrului Național din București. Este un cuvânt, aplaudat de întreaga Camera, care e bine să fie cunoscut în cercuri cât mai largi și de aceea îl dăm aici în părțile lui mai însemnate, după notele stenografice publicate mai întâiu în „Neamul Românesc“ dela București.

Domnule președinte, domnilor deputați, nu m'ași fi asociat la această interpelare, dacă nu aș crede că noi avem să discutăm aici sănătatea morală a țării și al doilea, dacă nu aș crede că și la Teatrul Național, din cauza mecanismului actual al spectacolelor, din cauza rolului schimbător, după vicisitudinile politice ale directorului, se vede încă unul din acele rele, pe care le pricinuește la noi politica înțeleasă ca politicianism, care pretutindeni schimbă și strică.

În ceea ce privește prima parte a interpelării mele, nu pot să încep altfel, decât aprobând — cu sau fără publicitate, acestea sunt lucruri cari mă preocupă așa de puțin, dacă o măsură a ajuns în presă sau nu a ajuns, sau cutare, sau cutare a comunicat-o presei —,

dar nu pot începe altfel, decât aprobând cu toată puterea și sunt sigur că aci, în Cameră, nu se găsește un singur părinte de copii, care să nu aprobe măsura pe care a luat-o — forma putea să fie alta, fără îndoială —, dar măsura pe care a luat-o d. ministru de Instrucție publică. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Eu știu un singur lucru: estetica se poate înțelege într'o sută de feluri, morala se poate înțelege însă numai într'unul singur. (Aplauze prelungite).

Dacă ași admite să sacrific și puțințel din moralitatea unei estetice care ar fi consecințe cu dânsa — biete estetici, care se împromută când dintr'o țară, când din altă țară, care variază după deosebite curente, în funcțiune de anumite pretențiuni, pe cât de corupte, pe atât de obraznice! —, acestei estetici schimbătoare și fără consecință se înțelege nu-i voi sacrifica absolut nimic.

Ce a făcut domnul ministru al instrucțiunii publice pentru ca să fie legat de un stâlp al infamiei, de către o presă care servește curentele moderniste? Și de sigur, domnilor, că *numai de curente moderniste nu avem nevoie după războiu*, atunci când întreaga viață morală a acestei țări este zguduită și când ceea ce trebuie introdus, înainte de toate, este o siguranță în ceea ce privește purtarea fiecăruia, începând din copilărie rolul pe care trebuie să-l aibă în viață.

Dar nu există nimeni între aceia cari cunosc viața, cari nu trăiesc într'un turn de fildeş estetic, la care să nu pătrundă nimic din svonorile adeseori atât de triviale ale vieții; *nu există nici un om, care trăiește în adevăr în această societate și care să nu se îngrozească de halul de imoralitate, în care se găsește tineretul nostru.*

Eu vorbesc ca unul, care de mai bine de treizeci de ani, în curând de patruzeci de ani, ocup o catedră universitară, care am văzut trecând înaintea mea multe generațiuni, care am fost în contact nu numai cu aceia cari sunt în Universitate, ci și cu aceia cari se ridică spre Universitate și care, de ani întregi de zile, asist indignat, cerând diferiților miniștri de instrucție publică să ia măsuri pentru a împiedica cea mai mare din ticăloșiile care se petrec în această țară: *slăbirea națiunii prin corupția tineretului* (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Nu avem a face cu capriciile cine știe cărui inconștient stricat. Atrag atențiunea tuturor, că avem a face cu o întreagă operă, admirabil organizată, și care își are conducătorii, care n'are control ca să importe anume foi pornografice, care editează reviste de acelaș fel, care umple chioșcurile până în așa grad, *incât s'a ajuns, pe această cale metodică, la stricăciunea completă a tineretului.*

Am văzut, pe bulevardele din București

Sf. Sinod să decidă cum va crede de bine. Iar acesta a dovedit că nu este stăpân pe hotărârile sale, isbutind să facă din actul său „de autoritate” dela 24 Ianuarie o rușinoasă capitulare în fața unor răsvrățiți incostienți de paguba imensă ce o aduc, prin atitudinea lor, țării și neamului.

În fața acestei situații, trebuie să facem din nou constatarea, că ortodoxia noastră este de fapt „în plină debandadă”.

În legătură cu biserica patriarhală a unirii. Se știe, că din prilejul serbarilor din acest an ale unirii din 1918, e vorba, între altele, și de ridicarea la București a unei impunătoare catedrale a patriarhiei ortodoxe, care, continuând seria frumoasă a ctitoriilor similare, să fie pentru toate vremile un grăitor imn de preamărire alui Dumnezeu pentru binele hărăzit neamului nostru.

În legătură cu acest gând, ziarul „Carpații” din Brașov lansează în numărul său ultim (dela 3 Februarie c.) ideea, ca în considerarea „mentelor mari, uriașe chiar”, pe cari le are biserica noastră română unită pentru împlinirea idealului național, să fie glorificat și aportul acesta al bisericii unite prin ceva monument care să reprezinte recunoștința neamului. Și se gândește anume la un *Cămin național în capitală*, pentru reprezentanții arhieriei ai acestei biserici, nevoiți să se adăpostească azi fie prin hotele, fie la arhiepiscopia catolică, ori pela Nunciatura apostolică, ceea ce desigur nu este o situație din cele mai demne. „Credem, spune „Carpații”, că propunerea de a se manifesta această recunoștință prin punerea pietrii fundamentale a unui cămin mitropolitan național al bisericii române ortodoxe-unite din Ardeal în capitala țării, va găsi ecou în sufletele tuturor Românilor, cari gândesc ca și noi, în tot momentul și la tot pasul, numai la ceea ce ar putea cimenta mai mult unirea sufletească a tuturor celor chemați să pună temeiul solid mărețului edificiu al României întregite”.

Din partea noastră salutăm cu bucurie această idee, socotind-o cu atât mai prețioasă, cu cât ne vine dela un organ de publicitate,

față de care nu odată am fost nevoiți să angajăm în trecut discuții nu tocmai din cele mai curtenitoare.

Pentru îndreptarea unui mare neajuns. Ultimul număr (1 Februarie) al revistei „Vestitorul”, organul oficial al eparhiei noastre orădane, publică un articol al p. *Ioan Fântânaru*, în care se cere stăruitor să se pună capet obiceiului atât de păgubitor de până acum, ca satele noastre unite să fie împănate — de comun în scop de propagandă proselitistă — cu învățători ortodocși, iar învățătorii greco-catolici să fie trimiși cine știe prin ce sate ale ortodoxiei.

Gândul este din cele mai actuale și fiindcă datele supărătoare, pe cari le înregistrează autorul articolului de prin satele Șmandul de sus, Mocrea, Gurba și Sinteza mare din județul Aradului, pot fi completate fără nici o greutate cu zeci și sute de cazuri similare din toate eparhiile noastre, găsim și noi că a sosit timpul ca episcopatul să pornească o acțiune energetică pentru curmarea acestui neajuns, nespus de păgubitor pentru înaintarea vieții religioase și morale a parohiilor noastre unite. Obiceiul de până acum, introdus, afirmative, și pentru stărpirea gogoritei liberale și averescane a „regionalismului”, are și alte urmări din cele mai funeste, rezultate din lipsa armoniei atât de necesare dintre preoți și învățători, și punerea în lumină a acestora nu credem să nu determine pe factorii competenți la o schimbare de atitudine.

Intervenții izolate s'au făcut în această direcție și până acum, dar ele n'au avut rezultat. Se cere deci ca un memoriu documentat lucrat unitar pentru întreaga provincie să cadă cu mai multă greutate în cumpăna gândirii acelor, cari nu credem să mai poată refuza un desiderat atât de echitabil și inofensiv al bisericii noastre.

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. *Izidor Rusu* paroh la Spătac, pe p. *Augustin Pop* adm. parohial la Sălcuța, pe p. *Codrean Pop* adm. parohial la Papiu-Ilarian, pe p. *Augustin Belea* adm. parohial la Stenea, pe p. *Virgil Anca* adm. parohial la Rechițele, iar pe p. *Vasile Simu* adm. parohial la Săliștea Turzii.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. *Dr. Victor Bojor* prodirektor la Academia de teologie, pe p. *Augustin Budu* paroh la Codor, pe p. *Ioan Chișiu* capelan cu drept de succesiune la Apa, pe p. *Ioan Bal* paroh la Tiha Bărgăului, iar pe p. *Augustin Podoabă* paroh la Aluniș.

Unificarea calendarului în Sârbia.

Gazetele anunță, că noul guvern dictatorial al Iugoslaviei a hotărât unificarea sărbătorilor catolice și ortodoxe, fie chiar și cu o presiune asupra bisericii pravoslave, care a menținut până acum vechiul calendar, cauzând prin aceasta pagube foarte mari, de peste un miliard dinari, vieții economice a țării. Introducerea noului calendar și în biserica ortodoxă se va face afirmative cu atât mai ușor, cu cât la congresul panortodox din 1923, ținut la Constantinopol, chiar delegația iugoslavă a venit cu proiectul noului calendar, care a fost acceptat. Nu-i esclus, firește, ca asupra acestei mișcări calendaristice să fi avut influința și hotărârea recentă a Sf. Sinod dela București.

Noul director al Operei dela București. Demisionând fostul director (S. Cocorăscu) al Operei române din capitală, demnitatea aceasta a fost oferită dlui Tiberiu Brediceanu dela Brașov. Refuzând acesta, guvernul a numit în fruntea acestui prim așezământ de cultură muzicală a țării pe d. *Ioan Perlea*, fostul dirijor al orchestrei Operei. Se crede, că talentul indiscutabil și capabilitatea de îndrumător al noului titular, vor face ca Opera noastră din București să realizeze frumoase progrese. — Deodată cu această numire s'a completat și Consiliul de administrație al Operei prin numirea dd. C. Brăiloiu și F. Niculescu.

infame zugrăveli aruncate pe trotuar înaintea fetelor care ieșeau dela școală, și la ușa tuturor liceelor, acum câțiva ani stăteau furnizorii acestei literaturi.

Am denunțat nu odată pe acela, care nu este numai furnizorul în primul rang al acestei literaturi, dar în același timp și unul dintre acei cari au servit, în timpul războiului, comandaturii germane, care a tipărit calendare, — pe care le-a ascuns, le-a falsificat pentru a glorifica pe năvălitori și a înjosi armata noastră și sfânta noastră rezistență.

Am denunțat acel izvor de literatură pornografică, librăria Herz. În loc să se ia măsuri s'a întâmplat că, într'un moment, în comisiunea care trebuia să aleagă cărțile pentru expoziția din Florența, am găsit pe însuși șeful acestei case!

Comisiunea oficială? Nu este vremea să vorbim cum se reprezintă România la diferitele congrese, până în momentul de față. Am anumite motive de a nu vorbi prea mult în această privință, de felul cum România este reprezentată azi — de oameni pătați — la foarte multe din congresele din străinătate —, pătați uneori, incompetenți foarte adeseori și acesta este unul din principalele mijloace, prin care se scade demnitatea acestei țări. (Aplauze prelungite).

Caut acum temele pe care le-am dat la Universitate pentru licență. Și am dat înadins

ca subiect — lucrările sunt destul de bune de altfel — am dat înadins ca subiect „Rolul tradiției în literatura noastră de astăzi”. Cea mai mare parte din autorii tezelor cunosc literatura din urmă, literatura anarhistă, literatura care neagă patria, literatura care insultă morală, literatura „Biletelor de papagali”, care duce uneori la premiile naționale.

Și, se mai supără cineva când un ministru are curajul să spună: nu, nu mai merge! Acest ministru, care este acolo, la instrucție și nu are în grijă repertoriul Teatrului Național, dar are în grijă sănătatea copiilor, când vine și spune: „anume piese nu pot merge.” Dacă piesele acestea sunt imorale — și vinovații îi vom vedea de îndată —, eu, ca ministru, pe ai mei, pe copiii mei, îi opresc să se ducă, acolo...

Teatrul este în cea mai mare parte acum, cu prețurile sale scumpe, pentru altă lume, pentru îmbogățirii de după războiu, pentru aceia cari foarte adese ori înțeleg foarte puțin dintr'o piesă, pentru aceia cari se lasă seduși înainte de toate, de o scârboasă gădilare a simțurilor, — fiindcă desigur că și acest public a corupt pe autorii dramatici și a făcut să se schimbe nota repertoriului.

Este vorba de acel public, care seamănă cu anumiți clienți de librărie de după războiu. Spunea o doamnă din societate, scandalul cari s'a trezit, într'o librărie din București, la oa-

menii onești cari erau acolo, când s'a prezentat un soldat și a cerut, în numele familiei ofițerului său, să i se dea o foaie ilustrată cu ilustrațiuni pornografice, înaintea tuturor. Așa îl învățase pe bietul băiat, și bietul băiat a intrat înăuntru și a cerut așa ceva.

Prin urmare, vedeți cum după războiu, cu cinismul neobrăzării fără pereche, s'a instalat în țara noastră tot ceea ce trebuie pentru ca să funcționeze mașina aceasta de corupțiune.

Este negustorul care importă din străinătate; este autorul care scrie astfel în țară; editorul care găsește imediat colportori; directorul, directoara de liceu, în cea mai mare parte orbi, cari își închipuie că rolul lor este să-și păzească elevii și elevele până la poarta școlii, pe când rolul adevărat al unui director este să aibă de copiii încredințați lui aceeași grijă, pe care o are de copiii lui proprii (aplauze pe băncile majorității), să-i urmărească oriunde și să-i stăpânească oricând. (Aplauze pe băncile majorității).

Și este ușor să se facă aceasta, domnule ministru. Eu am făcut experiență la facultatea de litere. Prin anumite împrejurări, am găsit acolo în facultate, o altfel de libertate decât aceea pe care o înțeleg eu. Sunt decan de patru luni și poftesc pe fiecare să vină să vadă morala care domnește acolo spre cea mai mare bucurie a studenților înșiși, în fa-

Locale. Dumineca viitoare, a săptămănei a doua a sf. Paresimi, va predica în catedrală pâr. Ioan Popu-Câmpeanu, profesor la liceul de băieți.

— Conferența extensivă universitară din Dumineca trecută a trebuit să fie mutată, din cauza mizeriilor de cale ferată, pe după masă. Cu toate acestea expunerile luminoase ale savantului profesor G. B. Duică, care, vorbind despre Despot-Vodă alui V. Alexandri, a pus în adevărata ei lumină personalitatea covârșitoare a autorului, au fost ascultate de un public ales și numeros. — Măine va vorbi, la ora obișnuită de 10¹/₂ a. m. profesorul Nicolae Drăgan despre cronicarul Neculce.

— Inghiețul strașnic întins peste toată țara, a defectat și cișmelele orașului nostru, îngreunând foarte mult aprovizionarea cu apă a populației. Cedând mai nou frigul, se speră că hidranții, cari n'ar fi iertat să înghiețe, vor putea fi puși din nou în stare de funcționare, luându-se pentru viitor toate măsurile, ca mizerii de această natură să nu mai obvină.

Cum a fost stabilit leul român. Odată cu votarea legii monetare și a Cassei autonome, Parlamentul a decretat că leul să fie stabilit la greutatea de 10 miligrame aur, de 9/10. Prin aceasta leul se stabilizează la 3·10 centime aur (după cursul francului elvețian). De aici încolo, valutele străine vor avea deci valori fixe și anume: lira sterlină va valora 813·58 Lei, dolarul 167·18 Lei, marca germană 39·80 Lei, francul elvețian 32·25 Lei, pengoul ungar 27·238 Lei, shilingul austriac 23·524 Lei, zlotul polon 18·75 Lei, lira italiană 8·799 Lei, iar francul francez 6·65 Lei.

Trenuri suspendate. Incepând cu ziua de Mercuri, 13 Februarie c. Direcțiunea Generală C. F. R. a suspendat din cauza inghiețului, pe timp de 10 zile, până Sâmbătă în 23 Februarie, o serie întreagă de trenuri, între cari și trenurile personale 317 și 318 de pe linia Brașov—Teiuș, precum și cele 303—304 Brașov—București, cari făceau legătura spre București. Sunt trenurile personale, cari treceau prin gara Blaj la ora 5·21 dimineața (317), respectiv 23·58 seara (318).

Nou inspector școlar. Inregistrăm cu multă plăcere, că d. Dr. Zaharie German, profesor în Sibiu, apreciatul nostru colaborator, a

cultatea de filosofie din București. (Aplause pe băncile majorității).

Noi nu avem — vedeți, aci este tragedia — noi nu avem o nație ticăloasă, care să ceară astfel de lucruri; avem o nație sănătoasă care este ispitită în fiecare moment către lucruri care nu se potrivesc cu firea ei, cu tradiția ei, și care desgustă. Spirit încă neurmat, se lasă atrasă; fondul este bun. Pornească de aici, din atmosfera acestei Camere; pornească și din lumea aceia care prin petrecerile ei, adeseori nerușinate dă un exemplu stricător pentru tineret, pornească o mare mișcare de schimbare și este foarte sigur că mișcarea aceasta în câteva luni de zile ar reuși, că societatea aceasta ar fi în adevăr schimbată și foarte multe din păcatele de care suferă, și sub raportul financiar și sub toate raporturile, din păcatele acestea, ar fi dispărut. Așa încât, fără să am nimic a face cu partidul d-voastră, fără să vă fi cunoscut acum câteva luni de zile, fără să fi fost la aceeași Universitate, eu nu pot decât să aprob — indiferent de forma pe care ați ales-o — gestul pe care l-ați făcut dela Ministerul Instrucțiunii. (Aplause pe băncile majorității).

fost numit inspector școlar secundar pentru regiunea IV (Sibiu). Este, credem, o numire din cele mai nimerite, care va face sperăm ca chestiunile noastre școlare să întâmpine pe viitor și la acest inspectorat mai multă bunăvoință decum a fost uneori cazul până acum.

Libertatea radiofonei. Oficiile poștale au primit de curând o nouă înștiințare dela Direcțiunea generală P. T. T. că radiofonia este liberă în toată țara și ca atare cererile amatorilor pentru eliberarea autorizațiilor pentru instalare de posturi se vor trimite pe viitor direct la București (pe adresa Dir. generale P. T. T. — biroul Radio), de unde solicitatorii își vor primi autorizațiile fără nici o intervenție specială, în cel mai scurt timp.

† **Aurelia Hăteganu n. Deac**, soția fostului protopop al Cojocnei (arhidieceză), și o matronă din cele mai venerabile care a dat neamului o întreagă serie de fruntași ai vieții noastre publice, s'a stins la 8 Februarie c. în anul 72 al etății și 55 al fericitei sale căsătorii. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Terezia Onișor n. Zetter**, bunica pictorului nostru academic A. Zetter din Blaj, s'a stins aici la 9 Februarie c. în anul 89 al vieții. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

P. București. Nu mai departe decât în numărul proximos sperăm să putem da toate amănuntele asupra acordului dintre Vatican și Quirinal, dar putem să vă asigurăm de pe acum, că el nu poate să cuprindă nimic ce ar prejudicia interesele mari ale bisericii. Douăzeci luni de tratative ale diplomației Vaticanului oferă, credem, deplina garanță în punctul acesta.

Dr. B. Cluj. Cel mai bun răspuns la cererea stăruitoare a pâr. Curea din numărul dela 20 Ianuarie c. al »Renasterii« Preasfințitului Ivan, de a se înlocui călugărițele catolice dela clinicile din Cluj cu »măcuțe« ortodoxe, îl găsiți chiar în cuprinsul aceluiași articol, în care se spune despre ele că »fac pe infirmerele cu devotament sfânt până la sacrificiu«, și că »după ce își termină slujba lor de infirmieră, se așează în genunchi lângă paturile bolnavilor, cu cartea de rugăciuni și cu matăniile în mână, veghind și înălțând pentru dânsii rugăciuni pline de convingere către Doctorul sufletelor și trupurilor«. Insuși pâr. Curea constată, că maicele ortodoxe nu sunt astfel crescute și pare a fi chiar îngrijorat că poate nicidecum această biserică nu va fi în stare să le dea o atare creștere, așa că la întrebarea Sfinției Sale că »până când« vor mai rămănea fără răsunet »memoriile nenumerate ale Preasfințitului Nicolae, de a se da mijloacele necesare pentru înstăpânirea... cultului bisericii (pentru ce nu bisericii?) naționale în această puternică instituție de stat«, i-se poate răspunde fără nici o greutate: până când biserica ortodoxă nu va putea pune în loc puteri atât de pricepute, de devotate și de ieftine, cum sunt actualele infirmiere. De altfel, pâr. Curea este, credem, în situația de a ști, că Preasfinția Sa a primit și până acum de »nenumerate« ori răspunsul acesta.

M. Sibiu. Ar fi fost desigur foarte frumos, și am fi câștigat, credem, foarte mult, nu numai ca biserică unită, dar și ca țară și neam, dacă pe ziua aniversării încoronării sfântului Părinte al Romei (12 Februarie), am fi contribuit și noi la sporirea bucuriei obștești a catolicismului prin ratificarea concordatului român. Pe cât știm, lucrările necesare pentru aceasta stau gata și dacă ar fi fost cine să intervină documentat în acest sens, ratificarea putea să fie un fapt împlinit. Că nu s'a făcut săptămăna trecută este desigur o pagubă, dar, din alt punct de vedere, poate fi și un câștig, întrucât, acum după recunoașterea solemnă și faptică a suveranității papale, guvernul nu mai poate sta un singur moment la chibzuri, dacă e bine, sau nu, să ratifice această convenție.

G. Câmpeni. Cele trimise spre publicare privesc mai curând P. Ven. Consistor, care credem că va lua cu plăcere act de motivele ce vă silesc a nu putea împlini cutare poruncă. Ele nu pot să intereseze însă și pe cititorii »Unirii«, cari nu V-au făcut nici când un cap de acuză din asta. La dorință, le vom transpune deci autorității numite.

C. Cehel. Am primit, cu mulțumită, suma de 900 Lei, abonament pe o jumătate de an dela parohiile: Săg, Fizeș, Valcăul de jos, Valcăul de sus, Iaz, Drighiu, Halmosd, Nșfalău și Cehel. La Fizeș am sîstat trimiteră foaiei și o trimitem din nou la Plopi.

Oficiul parohial. Bărbănteni de sus. Am primit 200 Lei. De aici am trimis regulat toți numerii, cauza neprimirii nu poate să fie deci decât la poștă. Nrii din a. c. i-am trimis din nou.

S. Pricaz. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31. XII 1929 și pentru Romoșel și pentru Pricaz.

B. Baia mare. Am primit 400 Lei, abonament pe anul curent. Vă mulțămim pentru suprasolvire.

Oficiul parohial. Morăreni. Am primit 230 Lei. Achitat până la 30. VI 1929.

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Oficiul parohial. Poiana Ilvei. Am primit 400 L. abonament pe 1928 și 1929.

P. Camăr. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

M. Buza. Confirmăm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1928 și 1929.

P. Alha Iulia. Am primit suma de 150 Lei. Achitat până la 31. XII 1928.

Dr. V. Oradea. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

R. Caransebeș. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. Ch. Marghita. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Trip. Am primit abonamentul pe anul trecut.

P. Reghin. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Mîlaș. Confirmăm primirea sumei de lei 200.

S. Oradea. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

V. Carei. Am primit 300 Lei. Vă mulțămim pentru suprasolvire.

Dr. S. Valea lui Mihai. Chităm primirea sumei de Lei 200.

P. Boroză. Chităm primirea abonamentului pe anul 1929.

F. Năsal. Am primit 310 lei. Achitat până la 31 XII 1929.

T. Istrău. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

C. Mesteacăn. Am primit abonamentul pe anul trecut.

C. Ocna Dejului. Am primit abonamentul pe anul 1928.

G. Lupșa. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

D. Vama. Am primit 200 lei. Adresa am cores-o.

M. Vidrasău. Am primit abon pe anul curent.

M. Trașiș. Am primit 200 lei abon. pe anul curent.

Dr. R. Oradea. Am primit abon pe anul curent.

P. Vulcan. Am primit abonamentul pe anul curent.

Pe Sănmiclaș. Am primit abonamentul pe 1929.

Oficiul parohial. Șieuf. Am primit suma de 200 lei.

P. Gherla. Am primit abonamentul pe anul curent.

R. Tăgșor. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

T. Giu'a. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

B. Cozla. Am primit 200 Lei, abonament pe 1929.

B. Bozediu. Confirmăm primirea sumei de L. 150.

C. Racea. Chităm primirea sumei de Lei 200.

B. Borlești. Am primit suma trimisă.

ATENȚIUNE!

Cu onoare aduc la cunoștința Oa. publică că biroul meu edit. l-am transferat în **Jibou**, jud. Sălaj.

Întreprind orice lucrări de construcții Pregătesc planuri de biserici, în care sunt specializat. Pregătesc iconostase în cele mai avantajoase condițiuni.

Întreprindere de construcții

Alexandru Floriânsics

JIBOU

(666) 2-8

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 18—7

Citiți și răspândiți „UNIREA“